

Drogi rodzicu baw się ze swoim dzieckiem matematyką!

Opracowała: Olga Solarz

Edukacja matematyczna jest ważnym elementem wszechstronnego rozwoju dzieci. Kształtuje się ją na różnych płaszczyznach, w różnym etapie rozwojowym. Ważne jest aby proces edukacyjny odbywający się w przedszkolu był również doskonalony w domu. Według Edyty Gruszczyk – Kolczyńskiej mylące są stwierdzenia typu: jeżeli dziecko pięknie recytuje wiersz to rodzic stwierdza, że Pani nauczyła go przedszkolu. Owszem, dziecko nauczyło się wiersza w przedszkolu ale „możliwości umysłowe potrzebne do opanowania wiersza – także innych umiejętności – były kształtowane i w domu, i w przedszkolu”. Dlatego też aby osiągnąć dobre efekty w zakresie wychowania i kształcenia to czego naucza się w przedszkolu powinno się skorelować z tym czego dziecko uczy się w domu.

Program edukacyjny w wychowaniu przedszkolnym obejmuje:

- rozwijanie orientacji przestrzennej
- kształtowanie dziecięcej zdolności do dostrzegania regularności rytmicznych
- kształtowanie umiejętności liczenia
- wspomaganie rozwoju operacyjnego rozumowania
- rozwijanie umiejętności mierzenia długości
- klasyfikowanie
- układanie i rozwiązywanie zadań arytmetycznych
- zapoznanie dzieci z wagą i sensem ważenia
- mierzenie płynów
- kształtowanie intuicji geometrycznej
- konstruowanie gier (przez dzieci i dla dzieci)
- zapisywanie czynności matematycznych

Aby wspomagać rozwój matematyczny dziecka, rodzice mogą podczas codziennych wspólnych zabaw przeplatać elementy zadań matematycznych. Poniżej podam przykłady kilku zabaw, które będą wspomagały rozwój procesów edukacyjnych jego dziecka.

1. Ćwiczenia rozwijające orientację przestrzenną

Zabawa ruchowa „Głowa, ramiona...”

Rodzic pokazuje ruch, nazywa, których części ciała trzeba dotknąć. Dziecko robi to samo co on.

Głowa, ramiona, kolana, pięty

Kolana, pięty, kolana, pięty

Głowa, ramiona, kolana, pięty

Oczy, uszy, usta, nos.

Powtarzamy gimnastykę w coraz szybszym tempie.

2. Ćwiczenia rozwijające zdolność do dostrzegania regularności rytmicznych

Rytm z „darów jesieni”

Do tego ćwiczenia potrzebne będą: koszyczek, a w nim szyszki, żołądźcie, kasztany.

Oczywiście można też wykorzystać inne przedmioty.

1. Rodzic układa przed sobą: kasztan, szyszkę, kasztan, szyszkę, kasztan, szyszkę. (ważne jest to aby rytm został powtórzony co najmniej 3 razy! Ponieważ dopiero wtedy dziecko jest w stanie zrozumieć pojęcie „powtarzania się”).
2. Rodzic odczytuje rytm: kasztan, szyszka, kasztan, szyszka, kasztan, szyszka.
3. Dziecko układa rytm dalej i odczytuje go.
4. Rodzic proponuje inny rytm z „darów jesieni”

Zabawa „Butelkowe granie”

Do ćwiczenia potrzebujemy 2 szklanych butelek, 2 plastikowych butelek z ryżem, 2 patyczków.

1. Rodzic uderza rytmicznie patyczkiem w szklaną butelkę. Dziecko robi to samo.
2. Rodzic rytmicznie potrząsa butelką z ryżem. Dziecko naśladuje go.
3. Rodzic uderza raz w szklaną butelkę, a raz potrząsa plastikową butelką z ryżem. Dziecko naśladuje go.
4. Jeżeli dziecko radzi sobie, rodzic może utrudnić rytm.

3. Ćwiczenie umiejętności liczenia

Zabawa „Na wiejskim podwórku”

Do ćwiczenia potrzebujemy dużej kartki, stempelków ze zwierzętami (jeżeli nie mamy stempelków mogą to być również naklejki z dowolnymi zwierzętami).

Rodzic zaprasza dziecko do wykonania obrazka wiejskiego podwórka.

Rodzic zaczyna opowieść:

- na podwórku są 2 konie – dziecko przybija na swojej kartce 2 stemple koni
- są też 3 kury – dziecko stempluje
- chodzą 2 króliki – dziecko stawia stemple z królikami
- widać 1 krowę – dziecko odbija stempel krowy

Następnie rodzic pyta: Ile jest kur? Ile jest królików? Ile jest koni? Ile jest krow? Można też zapytać: Ile jest wszystkich zwierząt razem?

4. Ćwiczenie umiejętności mierzenia długości

Zabawa „Budujemy wieżę z klocków”

Do ćwiczenia potrzebujemy klocki w 3 różnych kolorach, kostkę do gry, dywanik.

Rodzic zaprasza dziecko do zabawy budowania wieży z klocków. Zadanie będzie utrudnione, ponieważ rzut kostką będzie decydował z ilu klocków będzie składała się wieża.

· Dziecko rzuca kostką. Bierze tyle np. czerwonych klocków, ile oczek wyrzuciło na kostce. Buduje z nich wieżę.

· Dziecko ponownie rzuca kostką. Następnie buduje wieżę z tylu niebieskich klocków, ile oczek wyrzuciło na kostce.

· Dziecko trzeci raz rzuca kostką i buduje wieżę z tylu zielonych klocków, ile oczek wyrzuciło na kostce.

Rodzic wspólnie z dzieckiem ustala, jakiego koloru wieża jest najwyższa, jakiego koloru wieża jest najniższa. Może mają 2 wieże takiej samej wysokości? Dziecko sprawdza czy któraś wieża jest zbudowana np. z 3 klocków, albo z 5 klocków.

5. Ćwiczenie klasyfikowania

Zabawa „Porządkowanie w szafie”

Do ćwiczenia potrzebujemy 3 kosze, różnego rodzaju części garderoby.

Podczas domowych porządków rodzic może poćwiczyć ze swoim dzieckiem klasyfikowanie. Jednym z najprostszych przykładów jest segregowanie części garderoby, np. do 3 koszy dziecko osobno wkłada: bluzki, osobno spodnie, osobno np. czapki. Po zakończonej segregacji dziecko nazywa co znajduje się w koszu: Tu są bluzki, tu są spodnie, a tu są czapki. Dziecko może również przeliczyć ile bluzek, spodni lub czapek znajduje się w koszu.

6. Ćwiczenie rozwiązywania zadań arytmetycznych

„Ciasteczkowy potwór”

Do ćwiczenia potrzebujemy skarpetkę, 6 ciastek (lub klocków/ kamyków).

Dziecko zakłada na rękę skarpetkę (tworząc paszczę), układa 6 ciasteczek przed sobą i wykonuje polecenia wg rymowanki mówionej przez rodzica.

Ciasteczkowy potwór

aut. Lidka Bodzan

Był raz potwór ciasteczkowy, co uwielbiał ciastka jeść.

ciągle sprawdzał, ciągle liczył, bo uwielbiał jeść po sześć.

pierwsze, drugie, trzecie – zjadł,

by zjeść czwarte, najpierw siadł,

teraz z piątym się policzył, zaraz szóste też zaliczył,

po sześć kęsów na raz brał – tyle liczb ten potwór znał!

Rodzic jeszcze raz czyta wiersz i robi pauzy w miejscach, w których dziecko manipuluje ciasteczkami. Za każdym razem czeka, aż dziecko weźmie odpowiednie ciasteczko.

7. Ćwiczenie porównywania pojemności i ciężkości

Zabawa „Ile piasku jest w kubku?”

To ćwiczenie najlepiej sprawdzi się w piaskownicy podczas zabaw. Potrzebujemy do niego jedynie dwa kubeczki i piasek.

- Do jednego kubeczka dziecko wsypuje piasek. Drugi kubeczek jest pusty. Określa ile jest piasku w kubeczku, używając określeń: pełny, pusty.
- Rodzic pyta: Który kubek jest cięższy: pusty czy pełny?
- Dziecko przesypuje piasek tak, żeby w obu kubkach było go po tyle samo. Który kubek jest teraz cięższy, a który lżejszy? A może ważą po tyle samo?
- Potem przesypują piasek tak, żeby w jednym kubku było go więcej, a w drugim mniej. Który kubek jest teraz cięższy, a który lżejszy? A może ważą po tyle samo?

8. Ćwiczenie geometrii

Zabawa „Jaki kształt ma ten przedmiot?”

Do ćwiczenia potrzebujemy przedmioty codziennego użytku w różnych kształtach (okrągłym, prostokątnym, kwadratowym, trójkątnym, np. nakrętki od słoików, rolki po papierze toaletowym, gąbki kąpielowe w różnych kształtach, opakowania po butach, serkach, klocki lego, klocki drewniane). 4 kartki z narysowanymi kształtami figur: kołem, prostokątem, kwadratem, trójkątem (u mniejszych przedszkolaków będą to 3 figury: koło, kwadrat i trójkąt). Rodzic kładzie na jednym stole przedmioty codziennego użytku w różnych kształtach: okrągłym, prostokątnym, kwadratowym, trójkątnym. Na podłodze rozkłada kartki z narysowanymi figurami.

Po rozłożeniu rzeczy rodzic wskazuje kartki z figurami i mówi: Tu będziemy kłaść przedmioty w kształcie koła, itd. Następnie dziecko wybiera przedmiot i określa jego kształt i kładzie na

odpowiednim arkuszu papieru, do momentu aż wszystkie przedmioty znajdą się na odpowiedniej kartce.

Ponadto bardzo rozwijające są różnego rodzaju gry planszowe, przede wszystkim te, w których dzieci muszą przeliczać, pokonywać przeszkody, rozwiązywać problemy. Gry doskonałą u dzieci przeliczanie, dodawanie, odejmowanie. Gry rozwijają również odporność emocjonalną dzieci na wygraną oraz porażkę. Dlatego też zachęcam do rodzinnej gry.

Krótko podsumowując powyższy artykuł drogi rodzicu baw się ze swoim dzieckiem matematyką! Dzięki codziennym, na pierwszy rzut oka niepozornym zabawom będziesz mógł czynnie uczestniczyć w procesie edukacyjnym swojego dziecka.

Bibliografia:

1. E. Gruszczyk- Kolczyńska „Dlaczego dzieci nie potrafią uczyć się matematyki”, Instytut Wydawniczy Związków Zawodowych, Warszawa 1989 r.
2. E. Gruszczyk- Kolczyńska, K. Dobosz, E. Zielińska „Jak nauczyć dzieci sztuki konstruowania gier?”, wyd. WSiP , Warszawa 1996 r.
3. Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, pod red. E. Gruszczyk – Kolczyńskiej „Starsze przedszkolaki. Jak skutecznie je wychować i kształcić w przedszkolu i w domu”, Kraków 2014 r.
4. Wydawnictwo RAABE, pod red. M. Skura, M. Lisicki „Myślenie matematyczne. Zabawy i zadania dla młodszych przedszkolaków” ,Warszawa 2014 r.
5. Wydawnictwo RAABE, pod red. M. Skura, M. Lisicki „Myślenie matematyczne. Zabawy i zadania dla starszych przedszkolaków” ,Warszawa 2014 r.